

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 76/05-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Jána Dobríka, bytom B. B.; Jána Urbana, bytom B. B.; Evy Benčátovej, bytom B. B.; Milana Hlavatého, bytom B. B.; Evy Stasovej, bytom B. B.; Anny Hlavatej, bytom B. B.; Anny Žabkovej, bytom B. B.; Jána Hlavatého, bytom Č.; Dušana Hlavatého, bytom B. B.; Ing. Stanislava Hlavatého, bytom B. B.; Ondreja Hlavatého, bytom B. B.; dedičov po Jánovi Jablonskom; Anny Filkusovej, bytom B. B.; Márie Gallovej, bytom B. B.; Evy Messerschmidtovej, bytom B. B.; všetci zastúpení advokátkou JUDr. D. Š., B. B., ktorou namietali porušenie čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. SŽ – o – KS 203/03, ako aj čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. SŽ – o – KS 203/03, v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 23 S 67/01 a v konaní vedenom na Obvodnom pozemkovom úrade Banská Bystrica pod sp. zn. 1876/2001, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jána Dobríka, Jána Urbana, Evy Benčátovej, Milana Hlavatého, Evy Stasovej, Anny Hlavatej, Anny Žabkovej, Jána Hlavatého, Dušana Hlavatého, Ing. Stanislava Hlavatého, Ondreja Hlavatého, dedičov po Jánovi Jablonskom, Anny Filkusovej, Márie Gallovej, Evy Messerschmidtovej o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Podaním z 25. marca 2005 doručeným Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 14. apríla 2005, označeným ako „*Sťažnosť podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky*“ Ján Dobrík, bytom B. B., Ján Urban, bytom B. B.; Eva Benčátová, bytom B. B.; Milan Hlavatý, bytom B. B.; Eva Stasová, bytom B. B.; Anna Hlavatá, bytom B. B.; Anna Žabková, bytom B. B.; Ján Hlavatý, bytom Č.; Dušan Hlavatý, bytom B. B.; Ing. Stanislav Hlavatý, bytom B. B.; Ondrej Hlavatý, bytom B. B.; dedičia po Jánovi Jablonskom; Anna Filkusová, bytom B. B.; Mária Gallová, bytom B. B.; Eva Messerschmidtová, bytom B. B. (ďalej aj „sťažovatelia“); všetci zastúpení advokátkou JUDr. D. Š., B. B., namietali porušenie čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní vedenom na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) pod sp. zn. SŽ – o – KS 203/03, ako aj čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní vedenom na najvyššom súde pod sp. zn. SŽ – o – KS 203/03, v konaní vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 23 S 67/01 a v konaní vedenom na Obvodnom pozemkovom úrade Banská Bystrica (ďalej len „pozemkový úrad“) pod sp. zn. 1876/2001.

Sťažovatelia požadujú vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie uvedených článkov ústavy jednak v konaní vedenom na najvyššom súde, ako aj v konaniach vedených na krajskom súde a pozemkovom úrade. Ďalej požadujú zrušenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. SŽ – o – KS 203/03 z 27. októbra 2004 a vrátenie veci na ďalšie konanie. Napokon žiadajú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej výške 1 915 440 Sk spoločne a nerozdielne od najvyššieho súdu, krajského súdu a pozemkového úradu, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia advokátkou.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia si uplatnili svoje reštitučné nároky na pozemkovom úrade, pričom neboli v celom rozsahu úspešní. Rozhodnutím pozemkového úradu sp. zn. 1876/2001 z 12. júna 2001 im bolo priznané vrátenie vlastníckeho práva k časti uplatnených reštitučných nárokov, pričom vo zvyšnej časti im vlastnícke právo

vrátené nebolo a bolo im priznané iba právo na náhradu za tieto pozemky. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 23 S 67/01 z 21. mája 2003 bolo potvrdené rozhodnutie pozemkového úradu. V tomto rozsudku boli sťažovatelia nesprávne poučení v tom zmysle, že proti rozsudku nie je odvolanie prípustné. Preto podali proti rozsudku dovolanie, ktoré však najvyšší súd považoval za včas podané odvolanie, keďže podľa jeho právneho názoru bolo odvolanie proti rozsudku krajského súdu prípustné. Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. Sž – o – Ks 203/03 z 27. októbra 2004, ktorý bol právnej zástupkyňi sťažovateľov doručený 5. marca 2005, bol rozsudok krajského súdu potvrdený.

Podľa názoru sťažovateľov citované rozhodnutia sú v rozpore so zákonom. Pokiaľ týmito rozhodnutiami im nebolo vrátené vlastnícke právo v celom požadovanom rozsahu z dôvodu, že niektoré pozemky boli zastavané, takéto závery sa neopierajú o dostatočné dokazovanie. Súdy neprihliadli totiž na dôkazy vykonané v prospech sťažovateľov, a preto otázka zastavanosti pozemkov sa nesprávne posúdila. Vzhľadom na tieto skutočnosti sú sťažovatelia presvedčení, že rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ústavy. Okrem toho celé reštitučné konanie trvalo neprimerane dlho, a to na všetkých inštanciách a z toho dôvodu došlo tak v konaní vedenom na pozemkovom úrade, ako aj v konaní vedenom na krajskom súde a najvyššom súde k porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy.

Pokiaľ ide o sťažovateľov, ktorí sú označení ako dedičia po Jánovi Jablonskom, tak títo dosiaľ ešte nie sú známi. V prieskumnom konaní v uznesení krajského súdu sp. zn. 23 S 48/99 z 26. októbra 1999 bol týmto nezisteným dedičom ustanovený za opatrovníka pre prieskumné konanie JUDr. S. Ž. Opatrovník dal splnomocnenie advokátke JUDr. D. Š. na podanie ústavnej sťažnosti v mene týchto dedičov.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. Sž – o – KS 203/03 z 27. októbra 2004 vyplýva, že najvyšší súd potvrdil rozsudok krajského súdu sp. zn. 23 S 67/01 z 21. mája 2003. Podľa názoru najvyššieho súdu bol vo veci dostatočne zistený skutkový stav a i právne posúdenie treba považovať za správne. Vykonanými dôkazmi bola v dostatočnej miere preukázaná zastavanosť sporných pozemkov. Preto aj závery o tom, ktoré pozemky bolo možné vydať

in natura a za ktoré pozemky bolo možné poskytnúť iba náhradu, treba považovať za správne.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05).

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorú podali dedičia po Jánovi Jablonskom, treba uviesť, že tieto osoby treba považovať za zjavne neoprávnené na podanie sťažnosti. Je tomu tak preto, že v mene týchto nezistených dedičov bol síce oprávnený konať súdom určený opatrovník JUDr. S. Ž., avšak jeho oprávnenie bolo obmedzené na prieskumné konanie, a preto sa na konanie pred ústavným súdom nevzťahuje. Z tohto dôvodu ani nemohol opatrovník dať relevantné splnomocnenie advokátke JUDr. D. Š. v konaní pred ústavným súdom. Navyše, JUDr. S. Ž. ani nie je na splnomocnení predloženom ústavnému súdu uvedený a podpísaný.

V súvislosti s tou časťou sťažnosti, ktorá smeruje voči rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. SŽ – o – KS 203/03 z 27. októbra 2004 a ktorá namieta porušenie čl. 20 ods. 1 a 3 a čl. 46 ústavy, treba uviesť, že sťažnosť je v tomto rozsahu zjavne neopodstatnená. Podľa názoru ústavného súdu úvahy a závery najvyššieho súdu treba považovať za úplné a vyčerpávajúce, a preto niet dôvodu na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasahoval. Pokiaľ po vyhodnotení vykonaného dokazovania sa dospelo ku skutkovému záveru o tom, ktoré pozemky možno vydať a ktoré vydať nemožno, ústavný súd nepovažoval tieto závery za arbitrárne, resp. zjavne neopodstatnené.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sa namietajú zbytočné prietahy v konaní v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy pred pozemkovým úradom, krajským súdom a najvyšším súdom. Túto časť sťažnosti považuje ústavný súd za zjavne neopodstatnenú.

Sťažnosť bola podaná v čase, keď už pozemkový úrad, krajský súd a najvyšší súd vo veci rozhodli a ich rozhodnutia boli účastníkom konania doručené. Nemožno už preto hovoriť o stave neistoty týkajúcom sa výsledku konania na strane sťažovateľov, hoci takýto stav je základnou podmienkou na to, aby ústavný súd mohol poskytnúť ochranu tomuto základnému právu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2005